

Årsredovisning 2022

Rapportperiod: 2022-12-31 Organisation: Vatten och avlopp

Innehåll

Årsredovisning 2022.....	3
Nämndens ansvar och uppgifter	3
Verksamhetschefens kommentar till resultatet.....	3
Viktiga händelser i verksamheten	3
Måluppfyllelse.....	3
Hög kvalitet	3
Stor valfrihet	4
Hög attraktivitet	4
Danderydsborna är nöjda med VA-verksamheten.....	4
Danderyds kommun har ett friskt kommunalt dricksvatten med en robust vattenförsörjning.....	4
Hög effektivitet	5
Danderyds kommuns Va-verksamhet är kostnadseffektiv genom att kostnadsmedvetet minska ovidkommande vatten.....	5
Stark utveckling.....	5
Personal.....	6
Ekonomi	6
Driftredovisning	6
Kostnader fördelade på kostnadsslag	7
Investeringsredovisning	8
Risker.....	8
Prestationer och nyckeltal	10

Årsredovisning 2022

Nämndens ansvar och uppgifter

VA-verksamheten ansvarar för att inom verksamhetsområdet förse alla abonnenter med dricksvatten och omhänderta avloppsvatten på ett miljöriktigt sätt. Danderyds kommun är medlem i två kommunalförbund, Norrvatten som producerar och levererar dricksvatten till kommungräns samt Käppalaförbundet som tar omhand och renar spillvattnet.

Verksamhetschefens kommentar till resultatet

2022 var det första året VA-verksamheten applicerade den framtagna långsiktiga förnyelseplaneringen. Det krävdes mycket flexibilitet att navigera i de ständigt förändrade förutsättningarna då VA-verksamheten agerar efter devisen att verksamheten behöver vara lyhörd på de behov omvärlden har. Det kraftigt försämrade säkerhetsläget gjorde också att resurser omfördelades till kris och beredskapsarbete.

Att hitta nya arbetssätt när hemarbete kombineras med kontorsnärvaro har varit en utmaning som på så många liknande arbetsplatser. Den processen kommer att fortsätta framöver.

VA-verksamheten valde att föreslå nya och utvecklade mål för verksamheten vilken nu är politiskt beslutat. Det ger en tydligare bild av hur arbetet fortskrider. De nyckeltal som mätts under flera år blev positiva under 2023 med lägre driftstörningar till gagn för VA-abbonenterna i kommunen.

Viktiga händelser i verksamheten

Pumpstationsförnyelsen fortsätter. Det är två entreprenörer som nu är kontrakterade och som helrenoverar pumpstationer. Det är helt nödvändiga arbeten då stationerna är över 50 år gamla. Nya krav och teknisk utveckling kommer att återspeglas i de renoverade stationerna.

Under första halvåret har Danderyds kommuns ABVA (Allmänna bestämmelser för brukandet av Danderyds kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning) reviderats. En rad förtydliganden infördes och köksavfallskvarnar har helt förbjudits i Danderyd till gagn för alla abonnenter.

Vidare har en mycket långdragen fråga rörande egendomsförhållandena för VA-ledningarna i Golfvägen fått sin lösning. Ledningarna i den privata gatan ägs numera av samma ägare som fastigheten gatan ligger på. Därmed har en otydlig situation för båda parter försvunnit.

Ett nytt och modernt driftövervakningssystem har introducerats. Driftsäkerheten i systemet är förbättrat och på alla sätt är det nya systemet bättre. Det ersätter ett cirka 15 år gammalt system som leverantören slutat att utveckla.

Måluppfyllelse

Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus.

Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar.

Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas.

Danderydsborna är nöjda med VA-verksamheten

Bedömning 2022

● Målet är uppfyllt

Kommentar 2022

Första nyckeltalet beskriver resultatet från SCB:s medborgarundersökning.

Det andra nyckeltalet beskriver hur många prov i den egenkontroll VA-verksamheten har på dricksvattnet i Danderyds kommun som visat tjänligt med anmärkning eller otjänligt. Resultatet berättar att alla prov visat tjänligt.

Eftersom båda nyckeltalet har nått målen är nämndmålet uppfyllt.

Nyckeltal	Utfall 2022	Mål	Bedömning	Trend
Kommunens arbete för att säkerställa tillgången på dricksvatten är bra	91%	91%	●	—
Provresultat	0	3	●	—

Danderyds kommun har ett friskt kommunalt dricksvatten med en robust vattenförsörjning

Bedömning 2022

◆ Målet är delvis uppfyllt

Kommentar 2022

Antal vattenläckor har ökat 2022 och ligger på en nivå över målet. Det är en signal om att förnyelsetakten behöver öka och detta är en vetskap som tekniska kontoret kommer ha med sig i beslutsunderlaget för förnyelsetakt.

VA-verksamheten har genomfört flera projekt för ökad robusthet i VA-nätet. Det som kan lyftas fram i detta sammanhang är ett nytt driftövervakningssystem vilket möjliggör en helt annan kontroll på nätet. Det gör att åtgärder kan sättas in tidigare om något går fel och det ökar robustheten.

Eftersom ett nyckeltal är uppfyllt och ett är inte uppfyllt får nämndmålet anses vara delvis uppfyllt.

Nyckeltal	Utfall 2022	Mål	Bedömning	Trend
Antal vattenläckor	29	23		
Minst ett genomfört projekt som syftar till ökad robusthet i VA-nätet	1	1		

Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt

Danderyds kommuns Va-verksamhet är kostnadseffektiv genom att kostnadsmedvetet minska ovidkommande vatten

Bedömning 2022

- Målet är uppfyllt

Kommentar 2022

Andelen inläckage ligger precis under målnivån.

VA-verksamheten har genomfört flera projekt som ger mindre ovidkommande vatten. Det projekt som lyfts fram här är dagvattenutredningen som genomförts för Samsöområdet. Utredningen är bekostad av medel från länsstyrelsen.

Nämndmålet är uppfyllt.

Nyckeltal	Utfall 2022	Mål	Bedömning	Trend
Andel inläckage	2,4	<2,5		
Minst ett projekt per år som syftar till mindre ovidkommande vatten	1	1		

Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

Personal

Tabellen nedan visar antal personer och antal årsarbetare per 31 december jämfört med föregående år.

		Antal personer	Antal årsarbetare	Antal årsarbetare 2021	Förändring
Månadsavlönade	Tills vidare	6	6.00	6.0	0.0
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	6	6.00	6.0	0.0

Antalet månadsavlönade är oförändrade för år 2022 jämfört med 2021 för va-verksamheten. Verksamheten har under året haft en pensionsavgång som har ersättningsrekryterats.

Ekonomi

För år 2022 redovisar va-verksamheten en negativ avvikelse mot budget med 4,0 miljoner kronor vilket motsvarar 90 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på ökade kostnader för va-verksamheten och speciellt 6,5 miljoner kronor i form av reglering av underhållsskuld i samband med överlämnande av va-anläggningen vid Golfvägen.

Driftredovisning

Tabellen nedan visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år.

Mnkr	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2021
INTÄKTER	77,8	78,5	0,7	1%	78,7
KOSTNADER	-82,2	-86,9	-4,7	6%	73,3
NETTOKOSTNADER	-4,4	-8,4	-4,0	-90%	5,3

Det finns avrundningseffekter i ovanstående tabell

Va-verksamheten får 2022 intäkter på 78,5 miljoner kronor vilket är en positiv avvikelse mot budget på 0,7 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterade intäkter. Avvikelsen kan främst förklaras av de fasta avgifterna för va-verksamheten har fått en positiv avvikelse mot budget med 1,5 miljoner kronor. Övriga positiva avvikelser för intäkterna uppgår till 0,3 miljoner kronor. Dessa positiva avvikelser för intäkterna motverkas av de rörliga va intäkterna har fått en negativ avvikelse 1,0 miljoner mot budget vilket motsvarar en negativ avvikelse på 3 procent. Övriga negativa budgetavvikelser inom intäktssidan uppgår till 0,1 miljoner kronor.

Va-verksamheten för 2022 kostnader på 86,9 miljoner kronor vilket är en negativ avvikelse mot budget på 4,7 miljoner kronor vilket motsvarar 6 procent av budgeterade kostnader. Avvikelsen kan till stor del förklaras av på engångskostnader på 6,5 miljoner kronor i form av reglering av underhållsskuld i samband med överlämnande av va-anläggningen vid Golfvägen. Kostnader för avloppsvattnet som hanteras av Käppalaförbundet fick en negativ budgetavvikelse på 4,9 miljoner kronor. En delförklaring till underskottet är att en faktura för januari 2023 på 2,0 miljoner kronor felperiodiserades och belastade 2022 års driftbudget. Det innebär att det faktiska budgetunderskottet för avloppsvattnet är 2,9 miljoner kronor. Det underskottet beror på att de fakturerade avgifterna blev högre än vad som ursprungligen de prognostiserades för. Under året har VA-verksamheten anpassat sig efter nya investeringsregler och som en följd av de har 2 miljoner kronor tagits på driftbudgeten i stället för på investeringsbudgeten.

De negativa budgetavvikelserna för kostnaderna där merparten som inte är av engångskaraktär består av Käppalakostnader som blev 4,9 miljoner kronor högre än budgeterat. VA-verksamheten har motverkat denna relativt stora avvikelse genom positiva budgetavvikelser på en mängd poster. Kapitalkostnaderna är 3,5 miljoner kronor lägre än budgeterat. Det finns även en positiv avvikelse för kostnader för filmningar av ledningsnätet på

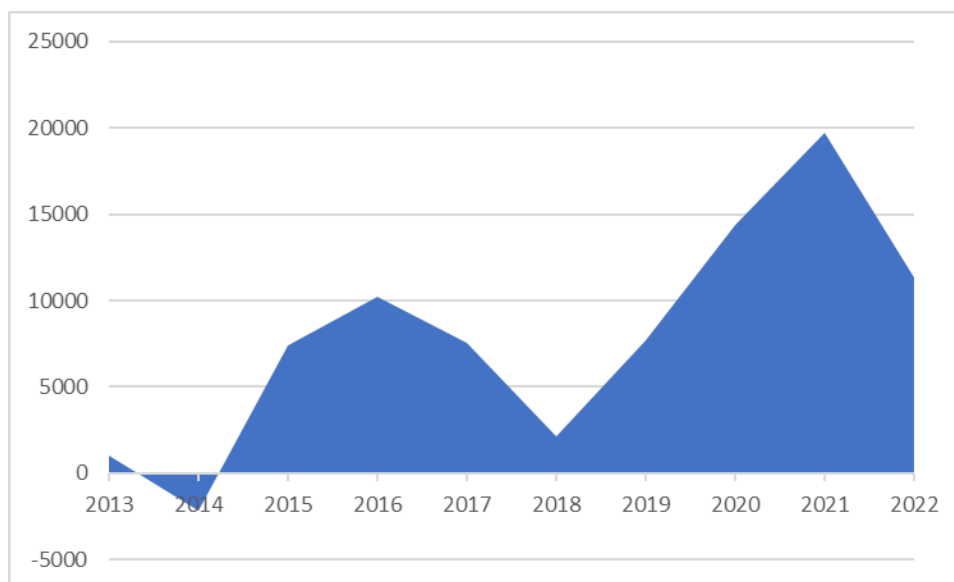
1,7 miljoner kronor. Norrvatten, löner, konsulter och administrativa kostnader är också lägre än budgeterat.

Sammanfattningsvis får va-verksamheten en förlust på 8,4 miljoner kronor vilket är en negativ avvikelse mot budget på 4,0 miljoner kronor.

VA-fond

Nedanstående diagram visar utvecklingen på VA-fonden

VA-fonden 2013-2022

VA-fonden hade 2022 en ingående balans på 19,7 miljoner kronor. Förlusten för VA-verksamheten minskar VA-fonden med 8,4 miljoner kronor. Den utgående balansen för VA-fonden blir ett positivt värde på 11,3 miljoner kronor.

Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen nedan visar kostnadsslag jämfört med budget och föregående år.

Nämnd (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2021
Nettokostnader	-4,4	-8,4	-4,0	-90%	5,3
Varav kapitalkostnader	-11,8	-8,2	-3,5	30%	-6,9

I ovanstående tabell finns avrundningseffekter

För år 2022 redovisar va-verksamheten en negativ avvikelse mot budget med 4,0 miljoner kronor vilket motsvarar 90 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på ökade kostnader för va-verksamheten innefattande en post uppgående till 6,5 miljoner kronor i form av reglering av underhållsskuld i samband med överlämnande av va-anläggningen vid Golfvägen.

Va-verksamheten finansierar sin verksamhet genom de taxor som va-abonnenterna betalar till Danderyds kommun.

Kapitalkostnaderna uppgår netto till 8,2 miljoner kronor vilket ger en positiv avvikelse mot budget med 3,5 miljoner kronor. Verksamheten hade 7,3 miljoner kronor i avskrivningskostnader år 2022 samt räntekostnader på 0,9 miljoner kronor.

Investeringsredovisning

Tabellen nedan visar nämndens investeringar och utfall jämfört med budget.

Projekt (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse (%)
Reinvestering pumpstation	30.3	34.3	-4.0	-13 %
Övriga VA-investeringar	71.2	22.2	49.0	69 %
Summa totalt investeringar	101.5	56.5	45.0	44 %

Årets investeringsutfall uppgår till 56,5 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 45 miljoner kronor. Detta beror främst på senareläggning av flertal projekt bland andra förnyelse i samband med Danderyds sjukhus exploatering vid patienthotellet, förnyelse av VA stråk i Kevingstrand och Ymervägen. En negativ avvikelse på 4 miljoner kronor på årets utfall Reinvestering pumpstation beror främst på indexreglering och höjda materialkostnader på grund av kriget i Ukraina.

VA-verksamheten har fått göra omprioriteringar då säkerhetsläget fordrat att resurser fördelats till beredskapsfrågor. Detta arbete går i vågor och länge var VA-verksamheten övertygad om att investeringstakten kunde hållas. Mycket svåra juridiska frågor i tryckspill avseende Strandvägen har dock tagit mycket resurser i anspråk

Pågående projekt (mnkr)	Beslutad total budget	Totala utfall	Avvikelse total budget vs utfall	Avvikelse total budget vs utfall (%)
Reinvestering pumpstation	55.0	42.9	12.1	22 %
Summa totalt investeringar	55.0	42.9	12.1	22 %

Reinvestering pumpstationers totala utfall uppgår till 42,9 miljoner kronor vilket innebär ett positiv avvikelse på 12,1 miljoner kronor mot beslutad budget 55 miljoner kronor. Av de 10 pumpstationer i projektplanen är en pumpstation klar, arbete pågår på flertalet övriga.

Risker

VA-verksamhetens intäkter består både av en fast del och en rörlig del. Den rörliga delen genererar intäkter till VA-avdelningen beroende på hur mycket vatten Danderyds kommuns innevanare använder. Vid prognos av intäkter har det antagits att volymen är oförändrad 2023 jämfört med 2022. De senaste åren har volymen fluktuerat både uppåt och nedåt utan tydlig trend. Anta att volymen skulle minska med 10 procent 2023, det skulle resultera i 3 miljoner kronor i lägre intäkter för VA-verksamheten. Observera att om volymen ökar med 10 procent medför det i stället att intäkterna ökar med 3 miljoner kronor.

Danderyds kommuns avloppsvatten hanteras av Käppalaverket inom Käppalaförbundet. För det kommer Danderyds kommun under 2023 betala en preliminär årsavgift för 2023 samt att det tillkommer en slutgiltig avräkningskostnad för kostnaderna för avloppsvattnet under 2022. Vid beräkning av de prelimära avgiften för för 2023 har det utgått ifrån den andel Danderyds kommun hade för Käppalaförbundets intäkter för 2022 (prelimära avgifter för 2022) på 7,8 procent mot Käppalaförbundets budgeterade intäkter för 2023. Vilket ger en preliminär avgift på 23,7 miljoner kronor. Skulle den preliminära avgiften ökade med 0,1 procent av Käppalaförbundets budgeterade intäkter för 2023 medför det ökade kostnader för va-verksamheten med 0,3 miljoner kronor. Avräkningskostnaden för 2022 som kommer under

2023 till va-verksamheten är uppskattad till att bli 1,0 miljoner kronor. Skulle Danderyds kommun slutgiltiga kostnad öka med 0,1 procent mot det som är beräknat medför det ökade kostnader för va-verksamhet med 0,4 miljoner kronor år 2023. Riskkostnaderna för avloppsvattnet bedöms till mellan 0,3 miljoner kronor till 1,7 miljoner kronor.

VA-verksamheten köper revvatten av Norrvatten och betalar för det en fast del och en rörlig del. Skulle den inköpta mängden vatten öka med 10 procent medför det ökade kostnader på 0,5 miljoner kronor. Riskkostnaderna bedöms till mellan 0,1 miljoner kronor till 1 miljon kronor.

VA-verksamheten har en budget om en miljon för försäkringsskador. En enskild skada kan medföra kostnader på cirka 0,5 miljoner kronor. Riskkostnaderna bedöms till mellan 0,1 miljoner kronor till 1 miljoner kronor.

Tekniska kontoret aktiverar olika investeringsprojekt när de är genomförda vilket genererar kapitalkostnader i form av avskrivningskostnader och ränta. Räntekostnaderna budgeteras utifrån internräntan utifrån rekommendationer SKR vilken uppgår till 1 procent. VA-verksamheten får sedan betala den faktiska upplåningsränta som Danderyds kommun har och den har tidigare år varit lägre än den rekommenderade internräntan. Med tanke på den osäkerhet som finns nu kring ränteläget så skulle ett tänkbart scenario vara högre ökade räntor. För varje 0,1 procent ökning av den faktiska upplåningsräntan medför det ökade kostnader på uppskattningsvis 0,1 till 0,2 miljoner kronor.

Prestationer och nyckeltal

Det är alltid intressant och samtidigt vanskligt att jämföra statistik mellan kommuner. I materialet kan utläsas vilka stora skillnader och förutsättningar de tre kommunerna har. Strukturen på bebyggelse och fördelning mellan flerfamiljshus och villor påverkar debitering och ledningsuppbyggnad.

Observera att detta är siffror för 2021 då statistik för 2022 inte finns att tillgå.

Parametrar	Danderyd	Täby	Lidingö
	2021	2021	2021
Invånare antal	32 083	74 035	48 162
Anslutna till allmänna VA-nät	32 083	74 035	48 162
Antal serviser	6674	11 491	6 790
Antal anslutna per servis	4,8	6,4	7,1
Antal vattenläckor	31	22	4
Kommunens arbete för att säkerställa tillgången på dricksvatten är bra	91,5	92,4	94,2
Antal vattenmätare	7 280	15 545	7 599
Antal brandposter	549	623	1 067

Kommun	Kommunens arbete för att säkerställa tillgången till dricksvatten (positiva)
Sigtuna	84,4
Täby	86,8
Nacka	88,8
Tyresö	84,6
Lomma	89,6
Vaxholm	76,6
Järfälla	90,1
Ekerö	73,2
Värmdö	76,6
Nykvarn	85,4
Danderyd	90,8
Genomsnitt ovanstående	84,6
Riket	87,5
Stockholms län	89,7